

σε μιὰ σκηνή έρωτική ὁ Φαίδης τῆς λείει τὴν ἀγάπην του, ἐνῶ ἐκείνη μόλις κρυσταίνεται νὰ μὴν τὸ πῇ με τὰ χεῖλια της, ἀλλὰ τὸ λείει με τὴ στάση της. Κι ἀπάνου σὲ τέτοια τρομερὴ ξεμυστέρωση ἀνυποψίαστη ἡ Δόρα τοὺς πιάνει· ὅλα τὰ καταλαβαίνει. Κλαίει καὶ γελά. Μὰ θέλει νὰ βάλῃ τὸ χέρι στὴν πληγὴ τὴν ἀνοιχτή. Θέλει νὰ τοὺς δῇ νὰ φιληθοῦν. Καὶ βεβαιωμένη πιά γιὰ τὸν έρωτὰ τους, ἄγρια ἀνδρικοδικητικιά, λάγνα, παίρνει τὸ φιλὶ τοῦ ἀντρός της ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς ἀντιζήλου της. Νά, τὸ δεύτερο φιλὶ, τὸ φιλὶ τῆς γυναίκας τῆς ζηλότυπης, ποὺ κλεῖ τὴ δεύτερη πράξη.

Εἶπανε πὼς ὁ Χρηστομάνος τῶκλεψε ἀπὸ κάπου ἐκεῖνο τὸ φιλὶ· μπορεῖ· ἀλλὰ κ' ἐκεῖθε ποὺ τῶκλεψε, πῶς κλεμμένο εἶταν ἀπὸ τὴ φύση. Τί μᾶς παρὰ ζεῖ ἐμᾶς· καὶ τίς λέξεις ποὺ μεταχειρίζεται, καὶ τίς φράσεις καὶ τὴν πλοκὴ καὶ τὴ θεατρικὴ ἐπιστήμη, βέβαια πὼς ὁ Χρηστομάνος τὶς ἔκλεψε ἀπὸ ἄλλους (ἐφοῦ μιλάμε σὰ Ρωμιοί). Μὰ κι ὅλοι μᾶς ἐκλίψαμε ἔτσι τὴν ἀνατροπὴν μᾶς, καὶ μόνο ὁ Ὑπεράνθρωπος, ποὺ ἀπὸ κανέναν δὲ θὰ κλέψῃ τίποτα, δὲν ἀνακαλύφθηκε ἀκόμη.

Νά τώρα καὶ ἡ τρίτη πράξη: Εἶναι τὸ φινάλε εἶναι ὁ θάνατος καὶ ἡ ἐκδίκηση. Μὲ νότες μονότονες καὶ λυπητερές φαίνεται ἡ ἀρρώστεια καὶ ἡ ἀπελπισία, ὁ Χάρος τριγυρίζει στὸ σπῖτι, σὲ λίγο ἡ νεκρώσιμη καρπάνα θὰ κλάψῃ τὴ ζωὴ τῆς Δόρας. Τὸ ξέρι ἐκείνη, ἀπὸ τὸ γιατρὸ ἔκουσε τὴν καταδίκη της· καὶ τώρα, σὲ μιὰν ἀναλαμπὴ ζωῆς, σπαράζει ἡ ψυχὴ της· τὸ λογιό της συμμαζεύεται ὅλο σὲ μιὰ ἰδέα, πὼς νὰ πιτύχῃ ὁ ἄντρας της, ὁ ἀγαπημένος της, ὁ ζηλευτός, νὰ μὴν παντρευτῇ με τὴν φιλενάδα της. Ἡ ζήλεια της θέλει νὰ νικήσῃ τὸ θάνατο. Μὴ ἀγωνία ξεμολογᾷ τὸν ἄντρα της, ἔομολογεῖ τὴ Διάννα, βεβαιώνει γιὰ τὴν ἀγάπην τους, κάνει πὼς δὲν καταλαβαίνει· τοὺς βάζει νὰ φιληθοῦν, κ' ἐκεῖ πού'ν' ἀγκαλιασμένοι σκοτώνεται στεφανωμένη με ἄσπρα ρόδα. Ἡ πιστολιά ποὺ πῆρε τὴ ζωὴ τῆς Δόρας χωρίζει τοὺς ἄλλους δυὸ γιὰ πάντα, τὴ στιγμή ποὺ οἱ καρδιές τους ἐλαχτάρησαν ἀπὸ πόθους καὶ ζήλους. Καὶ τὸ τρίτο καὶ τελευταῖο φιλὶ, εἶναι τὸ ἐκδιλητικὸ φιλὶ τῆς γυναίκας τῆς ζήλειας.

Τὸ ἔργο τοῦ Χρηστομάνου εἶναι γραμμένο με μιὰ τέχνη λεπτὴ ποὺ μονάχα καρδιὰ γυναικεία μπορεῖ καλὰ καλὰ νὰ νοιώσῃ. Εἶναι κέντημα δαντέλλας ἐκλεκτῆς καὶ σπάνιας ποὺ ὁ καθένας θαμάζει δὲν τὴ βλέπει στὴ σκηνή, μὰ ποὺ γιὰ νὰ τὴν κα-

ταλάβῃ χρειάζονται μάτια μαθημένα ἀπὸ ἐκζητημένη καὶ αἰθέρια ὁμορφιά. Τότες μονάχα ἡ ψυχὴ μᾶς συνεπαίρνεται ἀπὸ τὴ φανταχτερὴ μουσική, ποὺ με νότες χαρμόσυνες καὶ λυπητερές δηγιέται ὅλη τὴ γυναικεία ζήλεια.

Καὶ μεῖς χωρὶς νὰ χυνοῦμε τὴν ἀπαίτηση νὰ καταλαβαίνουμε καλλίτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, μένουμε μαγεμμένοι, χωρὶς νὰ ξέρομε τί νὰ θαυμάσουμε περισσότερο, τὴν τέχνην τοῦ συγγραφέα ἢ τὴ λεπτὴ ἐμπνευση.

ΟΥΝΤΙΣ

ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ

Ἀπ' τὶς ἐφημερίδες μαθαίνω πὼς μερικοὶ σοφτάδες στὴν Πόλιν τοιχοκολλήσανε στοὺς δρόμους γιὰφτάδες (προκηρύξεις) ἐναντίον τοῦ Σεῖχουλίσλαμ, γιατί, λέγουν οἱ σοφολογιώτατοι, θέλει νὰ με ταφρᾷ τούρκικα τὸ Κοράνι ποὺ νὰ τὸ νοιώθῃ καὶ ὁ λαός.

Ὁ σοφτὰς εἶναι σὰν νὰ ποῦμε μωχμεθανὸς φοιτητής: Ὁ Σεῖχουλίσλαμ εἶναι θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς τοῦ μουσουλμανισμοῦ, πατριάρχης, ὅπως θὰ λέγαμε ἐμεῖς. Τέλος τὸ Κοράνι γιὰ τοὺς μωχμεθανούς εἶναι ὅ,τι γιὰ μᾶς τὸ Εὐαγγέλιο. Προσέξτε τώρα μιὰν ἐνέλιπστη ἀνκλογία ποὺ βγάζω.

Στὰ 1902 ὁ θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ἑλλάδος νόμισε πὼς κι ὁ λαὸς εἶχε δικίωμα νὰ νοιώσῃ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ δὲν ἐναντιώθηκε σὲ μιὰ μετάφραση σὲ ἀτλὴ γλῶσσα. Σηκώθηκαν ὅμως στὸ πόδι οἱ Ἕλληνες σοφτάδες, οἱ φοιτητὲς· δηλαδὴ, καὶ αἰματοκύλησαν τὸν κόσμον.

Ἐκεῖνο ποὺ ἐκαμαν' τότε στὴν Ἀθήνα οἱ σοφτάδες τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, κάμνουν σήμερα οἱ σοφτάδες τῶν μενδρεσέδων στὴν Πόλιν. Σοφτάδες καὶ σοφτὰδες τὸ ἴδιο πράμα, με τὴν ἀσήμεντη διαφορὰ ποὺ ἐκεῖνοι ἐκεῖ εἶταν ἀπερίτμητοι καὶ αὐτοὶ ἰδῶ εἶναι ἐπεριτετμημένοι τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας. Ὅ,τι τύφλα δηλαδὴ ὅ,τι μούντζα.

(* Ἀπὸ τὸν «Κόπανο» τῆς Σμύρνης).

"Ο ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα ἀρ. 8.—Γιὰ τίς Ἐπαρχίες ἀρ. 7
Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ ἀρ. 10.

Γιὰ τίς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρέμνες (2 ἀρ. τὴν τριμηνία) συνδρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητὴς ἢ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συνδρομὴν του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κδόσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια, Ἑθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρομίου (Ἀκαδημία), Βουλὴ, Σταθμὸς ὑπόγειοι Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντικρὺ στὴ Βουλὴ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ρωμιοὶ καὶ Βούλγαροι παπάδες—Οἱ κληρονόμοι τοῦ Μιγάλου Ἀλεξάνδρου—Ἀκυρὲς—Ἐνας ἐθνικὸς καημὸς—Οἱ μαλλιαροὶ ζοντες—Μιὰ φιλικὴ σύσταση.

ΕΞΟΧΑ ἔγγραφα ποὺ δημοσιεύει τώρα τελευταῖα ὁ κ. Φρ. Βιεβίλης γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ τῆς Πόλης στὴν «Ἀκρόπολη». Ὅντε κρύβει τίς πληγές μας, ὅντε χαδεύει τίς ἀδυναμίες μας. Γυμνὰ μᾶς τὰ παρουσιάζει τὰ πράματα καὶ ἔσπερα τὴ βορνοφωτᾷ τὴν Ἀλήθεια—καὶ μᾶς κάνει νὰ πονᾶμε, μερικὲς φορὲς καὶ νὰ ντρεπόμαστε γιὰ τὰ χάλια μας, μὰ τόσο τὸ καλύτερο, ἀφοῦ μοναχὴ ἀκούγοντας τὴν ἀλήθεια θὰ μπορέσουμε νὰ ζυτνήσουμε μὴ μῆρα καὶ νὰ δουλέψουμε ἀθροωνώτερα καὶ ἐθνικώτερα.

Στὴν Πόλιν (λέει ὁ κ. Βιεβίλης στὸ ἔγγραφο τοῦ τῆς Τετάρτης) ὑπάρχει ἡ μεγάλη Βουλγαρικὴ ἱερατικὴ σχολὴ με 250 μαθητὰς· ὅλοι αὐτοὶ, ἅμα τελώσαντι τίς σπουδὲς τους ἔχουν ὅσην ἔτοιμη, στέλλονται στὴ Μακεδονία, ἐνῶ οἱ δικοὶ μας πετιοῦνται σινοὺς δρόμους ἔρημοι καὶ ἀπροστάτευτοι. Ἀπὸ τὴ δική μας ἱερατικὴ σχολὴ βγαίνουν σχολαστικοὶ παπάδες, με τὸ περιφρημὸ ἐκπαιδευτικὸ μας σύστημα, ἐνῶ ἀπὸ τὴ Βουλγαρικὴν σχολὴν βγαίνουν πατριῶτες καὶ ἱεραπόστολοι τῆς Βουλγαρικῆς Ἰδέας.

Διαβάζοντας κανεὶς ἔγγραφα τοῦ κ. Βιεβίλη πᾶει νὰ πιστέψῃ καὶ νὰν τὸ φωνάζει κιάλας, με κίντην νὰ τὸν ποῦνε καὶ προδοτὴ, πὼς δὲ θὰ ζημιωνοῦμε καθόλου ὅν ἀρχινοῦμε νὰ μιμοῦμαστε σὲ μερικὰ πράματα τοὺς Βούλγαρους.

ΔΥΟ ἀξιόστιχοι κύριοι ἐνεδεικνόντες προχέτες τὸ βράδι τὴν δὲδ Προστατεῖον τὰ λέγανε σὰν καλοὶ Ρωμιοί. Ἦως γιὰ νὰ νοιώθῃ ἡ δρεζὴ τους περσάτερο.

κανοῦνε τᾶλογα τρέχουμε νὰ βροῦμε τὸν πάτο τοῦ καναλιού!

— Πῶς τὸ κάνεις, χριστιανή, νὰ μάψῃς μοναχό, ὕστερα πὸ τόσων χρόνῳ φιλία; κάτσε δὲ κοντὰ μου, μαζὶ νὰ πεθάνουμε! Νὰ κατεβῶ, ξέρεις, ἐγὼ καὶ νὰνέθω ξανά θέλω βασιλικὰ ἔξοδα! μουρμουρίζ' ὁ γιατρὸς κλαψακικά καὶ τὰ παιδιὰ σκάσανε στὰ γέλια!

— Δὲν εἶναι γιὰ χωρατὰ, γιατρέ, αὐτὰ τὰ πράματα!

— Οὐφ! οὔτε ψιτὴ πιά δὲν τρώγεται, οὔτε βραστή! Ὅλα τραγικὰ τὰ κάνεις, ὅλα τὰ παίρνεις στὸ σπουδαῖο!

— Νά! γὼ δὲ φοβόμικι, κύρ γιατρέ, δὲς με πὼς στέκομαι! φώναξ' ἡ Μαριώ, δίπλα στὸν ἀμμάξ κορδωμένη.

— Καλέ δὲ θυμάσαι, γιατρέ, τί γράφανε τίς προάλλες οἱ ἐφημερίδες; Κάνε μου τὴ χάρη, ἀμμάξ, καὶ κατέβα νὰ κρατᾷς τᾶλογα... Δὲν τῶχο σκοπὸ νὰ πνιγῶ μαζὶ μ' ἕνα κολασμένο!

— Καλά, καλά! Θὰ σ' τὸ πληρώσω!

Πάνου στὶς κουδέντες ξεκίνησ' ἡ σκεδία σιγὰ σιγὰ, σὰ χελώνα. Δυὸ τρεῖς ἐργάτες, γέροι θαλασσοῦλοιοι, τραβούσανε μιὰ γερὴ ἀλυσίδα, ποῦτανε

τεντωμένη στὸ πλάγι της, κ' ἡ σκεδία κούτσα κούτσα πήγαινε. Ἡ ἀλυσίδα ἐρχόταν ἀπ' τὴν πέρα μεριά, ὅπου εἶτανε τυλιγμένη σ' ἕνα εἶδος μαγκανιού, καὶ περνοῦσε τὸ κανάλι βυθισμένη στὴ θάλασσαν ὡς νὰ φτάσῃ στὴ σκεδία· ὅσο τὴν τραβούσαν οἱ γέροι, τόσο ζετυλιγόταν ἀπ' τὸ μαγκάνι, δίνοντας ἔτσι τὴν ἀργὴ ἀργὴ κίνηση τῆς σκεδίας...

— Ἀχ! δόξα σοι ὁ Θεός! Νὰ σὰς πῶ τέτοιο ταξίδι κάλλιο νὰ μοῦ λείπῃ! — φώναξ' ἡ κυρία Σεβαστή, ἀνασαίνοντας πιά σὰ φτάσανε πέρα.

— Πέντε λεπτὰ κάναμε, χριστιανή, καὶ κάνεις ἔτσι;

— Γιὰ μιὰ στιγμή ὁ κόσμος μπορεῖ νὰ χαλάσῃ!

— Δόστε κάτι στοῦς γέρους, γιὰ τὸν κόπο τους, καὶ δρόμο!

Ὁ δρόμος πέρ' ἀπ' τὸ Κανάλι, ὡς τὴν Κόρινθο, δὲν ἔχει τίποτις τὸ ἀξιόλογο. Στὸ ἐμπάσμα τοῦ καναλιού χτίστηκε ἡ Ποσειδωνία, χωριουδάκι με λίγα σπίτια γιὰ τοὺς ἐργάτες τῆς ἐταιρίας καὶ τὰ πρεποῦμενα γραφεῖα. Παρέκει βουνὰ ξερὰ, γεμάτα γκρεμνοὺς, λοξοκομμένα γιὰ τὸ δρόμο, ποὺ θυμίζουν λίγο τὴν Καστέλλα τοῦ Φαλήρου. Κοντὰ στὴν Κόρινθο χωράφια με καλαμπόκια καὶ μπουστάνια. Ὁ ἀμαξωτὸς δρόμος σταυρῶνεται με τὸ σιδηρόδρομο καὶ

μπρὸς στὴν Κόρινθο περνᾷ διπλὰ πὸ τὸ σταθμὸς της, μεγάλο, κεντρικὸ σταθμὸ, μ' ἀποθήκες γιὰ βαγόνια καὶ μηχανές. Ἡ Νεὴ Κόρινθος ἔχει καλοὺς δρόμους καὶ κάμποσα ὁμορρα σπιτάκια, ὅπως λέν' Ἀθηναῖκα, μὰ δίχως τάξη καὶ γούστο δῶθε καθε ριμμένα μαζὶ με χωριατόσπιτα. Οἱ φίλοι μας περᾶσανε τὴ δεντροφυτευμένη πλατεῖα της, βγήκαν κάτω στὴν ἀκρογιαλιά, ὅπου καμαρώσανε π' ἀγνάντια τὸν ἀγαπημένο τους Κᾶβο, καὶ τραβήξαν ὅντε-ρα τὸ δρόμο τῆς Παλιᾶς Κόρινθος. Ὁ δρόμος αὐτὸς περνᾷ μὲς ἀπὸ τὰμπέλια κ' ἡ ματιά σου ἀνκαπύεται στὴν κατὰπράσινη κεινὴ θάλασσαν· ξεπετιοῦνται μὲς σ' ἄμπέλικα τὰ κλήματα· φουντωτὰ, φουντωτὰ, στὴ σειρὰ βελμένα, σὰν κοπελλοῦδες ὁμορροχτενισμένες στὸ χορὸ. Δὲν εἶναι τὰ φράγκικα κλήματα, τὰ κιτρινωμένα, τάρωστιάρικα, ποὺ μαρναίνει τὴ θεωρίαν τοὺς ὁ περονόστωρος κ' ἡ φυλλοζήρα· ἔχουνε τὴ δροσιὰ τῶ βουνῶ μας, τὴ ζωνηράδα τοῦ ἡλίου μας, τὴ λεβεντιά, θάρρεϊς, τὸν παλλικαριῶν ποὺ τὰ τρυγᾷ! Δὲς τα κείνα τὰ γερὰ κλήματα, τὰ πλατύφυλλα, ποὺ σηκώνονται σὰ δεντράκια, κρεμνώντας κάτω κατωρούς βλαστοὺς καὶ σὲ κάθε τους κλαράκι κρύβοντας κ' ἕνα λιανόρρωγο σταφύλι· εἶναι ἡ κεχλιμπρένια μας σταφίδα, τὸ καμάρι τοῦ